

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Γραφείου Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Πρεσβείας Μόσχας

23 Φεβρουαρίου – 6 Μαρτίου 2018

Επιμέλεια: Αθανάσιος Καραπέτσας, Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Χριστίνα Στεφανίδου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Αδαμάντιος Καρυτιανός, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄

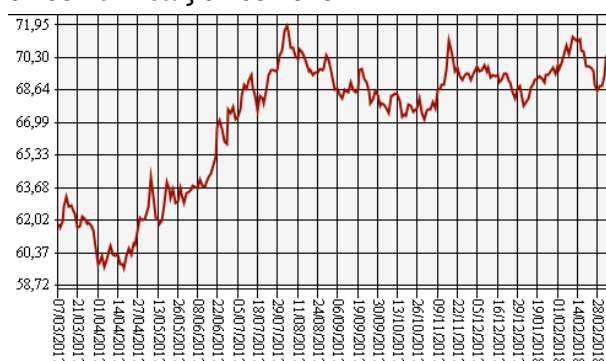
4 Leontievsky Pereulok, 125009, Μόσχα, Ρωσική Ομοσπονδία
Τηλ.: +7 495 539 2970, Fax: +7 495 539 2974, E-mail: ecocom-moscow@mfa.gr

Βασικά οικονομικά μεγέθη

Τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία € / ₺

1 Ευρώ = 69,73 Ρούβλια (07.03.2018)

Εξέλιξη ισοτιμίας Ευρώ / Ρουβλίου από
07.03.2017 έως 07.03.2018:

Αξιολογήσεις S&P και Fitch

Στις 24/2 η Standard & Poor's (www.spglobal.com) αναβάθμισε το ρωσικό αξιόχρεο από “BB+” σε “BBB-”, με «σταθερές προοπτικές». Στη σχετική ανακοίνωση σημειώνεται, μεταξύ άλλων, ότι:

- Τα πρόσφατα προβλήματα ορισμένων ιδιωτικών τραπεζών δεν έχουν υπονομεύσει τη χρηματοοικονομική σταθερότητα.
- Υπάρχουν ενδείξεις πιστωτικής ανάκαμψης.
- Η προσήλωση σε συντηρητικές μακροοικονομικές πολιτικές θα βοηθήσει στη διατήρηση του ισοζυγίου πληρωμών και του προϋπολογισμού σε καλή κατάσταση και, σε συνδυασμό με την ευέλικτη συναλλαγματική ισοτιμία, θα επιτρέψει στην οικονομία να απορροφήσει σοκ που ενδέχεται να προέλθουν από νέες κυρώσεις ή μείωση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων.
- Ο δεσπόζων ρόλος του κράτους στην οικονομία (π.χ. στους κλάδους ενέργειας και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών) και οι στρεβλώσεις που παρατηρούνται στον ανταγωνισμό εξακολουθούν να αποτελούν διαρθρωτικές αδυναμίες.

Η ρωσική πιστοληπτική ικανότητα είχε υποβαθμιστεί κατά πολύ (σε “BB+”, γνωστό και ως “junk level”) τον Ιανουάριο του 2015, μετά από την επιβολή των δυτικών κυρώσεων σε βάρος της χώρας, την κατάρρευση της τιμής του πετρελαίου και την υποτίμηση του Ρουβλίου. Εκτιμώντας ότι οι δυτικές κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας θα παραμείνουν σε ισχύ στο εγγύς μέλλον, περιορίζοντας την αναπτυξιακή προοπτική της (λόγω επενδυτικής αβεβαιότητας και εμποδίων στη μεταφορά τεχνολογίας), η S&P αναμένει μεγέθυνση του ΑΕΠ κατά 1,8% το 2018.

Επίσης στις 24/2, η Fitch Ratings (www.fitchratings.com) ανακοίνωσε ότι διατηρεί αμετάβλητη την αξιολογήσή της (“BBB-” με «θετικές προοπτικές»). Στη σχετική ανακοίνωση σημειώνεται ότι ελήφθησαν υπ’ όψιν η εξέλιξη του δημοσίου χρέους, τα θετικά στοιχεία του ισοζυγίου πληρωμών και το βελτιωμένο πλαίσιο πολιτικών. Αυτοί οι παράγοντες αντισταθμίζουν την αρνητική επίδραση των ασθενέστερων μακροοικονομικών επιδόσεων, των γεωπολιτικών εντάσεων και διαρθρωτικών αδυναμιών όπως η εξάρτηση από τις τιμές των βασικών αγαθών. Η Fitch εκτιμά ότι το ΑΕΠ θα μεγεθυνθεί κατά 2% κατά μ.ό. στο διάστημα 2018-2019.

Μετά από τη δημοσιοποίηση των δύο αξιολογήσεων, οι τιμές των ρωσικών ασφαλιστρών κινδύνου (CDS) κινήθηκαν καθοδικά (-5 μονάδες βάσης), ενώ οι τιμές των ρωσικών ομολόγων αυξήθηκαν (+1,4 λεπτά η έκδοση eurobond 2043, +0,69 λεπτά η έκδοση 2026 και +0,72 λεπτά η έκδοση 2027). Καθώς τα περισσότερα επενδυτικά ταμεία θέτουν τη θετική αξιολόγηση (δηλαδή “BBB-” ή ανώτερη) τουλάχιστον δύο οίκων ως προϋπόθεση για την αγορά ομολόγων μιας χώρας, εκτιμάται ότι οι αξιολογήσεις των S&P και Fitch θα διευκολύνουν την πρόσβαση της Ρωσίας στις διεθνείς χρηματοοικονομικές αγορές και ερμηνεύονται ως χειρονομίες επιδοκιμασίας των προσπαθειών της χώρας να επιστρέψει σε τροχιά οικονομικής μεγέθυνσης, λίγες εβδομάδες πριν από τις προεδρικές εκλογές της 18^{ης} Μαρτίου τ.έ.. Ο Ρώσος Υπουργός Οικονομικών, Anton Siluanov, που είχε χαρακτηρίσει την υποβάθμιση του 2014-2015 «πολιτικά υποκινούμενη», δήλωσε (24/2) ότι η τελευταία απόφαση της S&P ήταν «αναμενόμενη

και λογική», προσθέτοντας ότι είναι βέβαιη η ενίσχυση του ενδιαφέροντος των επενδυτών, τόσο για τα κρατικά ομόλογα όσο και για ρωσικές ιδιωτικές επιχειρήσεις. Στις 28/2 έγινε γνωστό ότι τα ρωσικά ομόλογα (ξένου νομίσματος) κατέστησαν επιλέξιμα στο πλαίσιο του Bloomberg Barclays Global Aggregate Bond Index. [Vedomosti, TASS, Reuters]

Ομιλία Προέδρου Πούτιν στην Ομοσπονδιακή Συνέλευση

Μιλώντας στη ρωσική Ομοσπονδιακή Συνέλευση (1/3), λίγο πριν τις προεδρικές εκλογές της 18/3, ο Ρώσος Πρόεδρος, Β. Πούτιν, αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, σε αρκετά θέματα οικονομικού ενδιαφέροντος. Από τη συγκεκριμένη ομιλία (<http://en.kremlin.ru/events/president/news/56957>) συγκρατούνται τα ακόλουθα:

- Η Ρωσία πρέπει να αυξήσει το ΑΕΠ / κεφαλή κατά 50% μέχρι τα μέσα της επόμενης δεκαετίας και να σταθεροποιήσει τη θέση της μεταξύ των πέντε μεγαλύτερων οικονομιών του πλανήτη. Η χώρα χρειάζεται ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης ταχύτερους από τον διεθνή μέσο όρο.
- Οι δαπάνες για την υγεία κρίνεται σκόπιμο να αυξηθούν στο 5% του ΑΕΠ.
- Στόχος είναι η μείωση του ποσοστού φτώχειας κατά 50% εντός της επόμενης δεκαετίας. Σήμερα ζουν σε συνθήκες φτώχειας 20 εκ. Ρώσοι, έναντι 42 εκ. το 2000.
- Την επόμενη δεκαετία θα δαπανηθούν περισσότερα από 11 τρισ. Ρούβλια για την υλοποίηση έργων οδοποιίας και 3,4 τρισ. Ρούβλια για τη στήριξη των οικογενειών και τη βελτίωση της δημογραφικής κατάστασης.
- Τα επιτόκια των ενυπόθηκων στεγαστικών δανείων θα μειωθούν στο 7%, από σχεδόν 10% σήμερα, με στόχο τη βελτίωση της πρόσβασης των νοικοκυριών στην αγορά κατοικίας. Για αυτό, θα χρειαστεί, επίσης, αύξηση των κατασκευαζόμενων κατοικιών / έτος από τα 80 εκ. τ.μ. σήμερα στα 120 εκ. τ.μ..
- Υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω μείωση του βασικού επιτοκίου, καθώς ο χαμηλός πληθωρισμός έχει δημιουργήσει πρόσθετες ευκαιρίες ανάπτυξης και υποστήριξης των επενδύσεων σε υποδομές.
- Οι ρωσικές τράπεζες που διασώζονται από την Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας κρίνεται σκόπιμο να ιδιωτικοποιούνται στη συνέχεια.
- Η συμμετοχή του δημόσιου τομέα στην οικονομία κρίνεται σκόπιμο να μειωθεί σταδιακά.
- Οι ρωσικές αρχές θα κάνουν ότι είναι δυνατό για να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και οι επιχειρήσεις, μικρές και μεγάλες, θα πρέπει να

συμβάλλουν περισσότερο στην επίτευξη του στρατηγικού στόχου της ανάπτυξης.

- Οι μικρές επιχειρήσεις θα πρέπει να παράγουν το 40% του ΑΕΠ και να απασχολούν 25 εκ. εργαζομένους (19 εκ. σήμερα) μέχρι το 2025.
- Προτείνεται η έναρξη ενός προγράμματος μεγάλης κλίμακας για τη χωροταξική ανάπτυξη, με στόχο την αναβάθμιση μικρών και μεγάλων αστικών κέντρων, με διπλασιασμό των σχετικών δαπανών την επόμενη δεκαετία.
- Θα συνεχιστούν οι επενδύσεις που αναβαθμίζουν τις δυνατότητες της χώρας στον τομέα των logistics και ισχυροποιούν τη θέση της ως κόμβου μεταφοράς εμπορευμάτων μεταξύ Ευρώπης και Ασίας (λιμένες Βλαδιβοστόκ, Αρκτικής, Αζοφικής, Εύξεινου Πόντου και οδικές και σιδηροδρομικές συνδέσεις με αυτούς).
- Οι εξαγωγές που δεν περιλαμβάνουν αργό πετρέλαιο, φυσικό αέριο, μεταλλεύματα και μη επεξεργασμένα αγροτικά προϊόντα θα πρέπει να διπλασιαστούν στα \$ 250 δισ./έτος. Ειδικότερα, οι εξαγωγές μηχανημάτων θα πρέπει να φτάσουν τα \$ 50 δισ. και οι εξαγωγές υπηρεσιών τα \$ 100 δισ..

Μελέτη ΟΟΣΑ: εξέλιξη ΑΕΠ

Σύμφωνα με στοιχεία (μη δημοσιευμένης) μελέτης του ΟΟΣΑ ("*Long-term prospects: scenarios for the world economy - 2060*") που επικαλείται η εφημερίδα Vedomosti, η Ρωσία είναι μια από τις λίγες χώρες στις οποίες το πραγματικό ΑΕΠ/κεφαλή αναμένεται να μειωθεί έως το 2060, σε σχέση με το σημείο αναφοράς της μελέτης (ΑΕΠ/κεφαλή ΗΠΑ). Εάν δεν υλοποιηθούν οι απαραίτητες μεταρρυθμίσεις, το ρωσικό ΑΕΠ/κεφαλή θα μειωθεί μόλις κατά 0,7% τα επόμενα 12 έτη, κυρίως λόγω της χαμηλής παραγωγικότητας της εργασίας και της μείωσης του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Πληθωρισμός

Ο πληθωρισμός παρέμεινε στο 2,2% τον Φεβρουάριο τ.έ.. Το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης και η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας αναμένουν ότι δεν θα ξεπεράσει το 4% στο σύνολο του 2018.

Εξωστρέφεια

Επενδυτικό ταμείο RVC

Το επενδυτικό ταμείο RVC (*Росси́йская венчурная компания*: www.rvc.ru/en) ιδρύθηκε το 2006, με κεφάλαιο 30 δισ. Ρουβλίων (περίπου € 440 εκ.) και μοναδικό μέτοχο το ρωσικό Δημόσιο, που εκπροσωπείται από τον Ρωσικό Ομοσπονδιακό Οργανισμό Κρατικής Περιουσίας (www.rosim.ru/en). Το RVC είναι ένα κρατικό

Ταμείο Συμμετοχών (*Fund of Funds*), στο οποίο έχει ανατεθεί η αποστολή της υποστήριξης της ανάπτυξης του ρωσικού «οικοσυστήματος» προαγωγής καινοτόμων κλάδων της οικονομίας. Σε αυτό το πλαίσιο, το RVC επικεντρώνεται στην ενθάρρυνση της δραστηριοποίησης ιδιωτικών κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου (*venture capital*) στην κατεύθυνση της χρηματοδότησης νεοφυών επιχειρήσεων και γενικότερα επιχειρήσεων κλάδων της οικονομίας που θεωρούνται υψηλότερου (επενδυτικού) κινδύνου, αποτελούν, όμως, προτεραιότητες της ρωσικής κυβέρνησης. Παράλληλα, το RVC εκτελεί χρέη «Γραμματείας» (*National Project Office*) της Εθνικής Τεχνολογικής Πρωτοβουλίας (NTI: www.nti.one). Η NTI είναι ένα πρόγραμμα ενθάρρυνσης της συγκρότησης ρωσικών εξωστρεφών Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) σε τομείς που σχετίζονται με την υψηλή τεχνολογία και εκτιμάται ότι θα καθορίσουν την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας στο διάστημα έως το 2035.

Η επενδυτική δραστηριότητα του RVC εστιάζεται στην προσέλκυση ρωσικών και ξένων ιδιωτικών κεφαλαίων σε καινοτόμους κλάδους της ρωσικής οικονομίας και στην ανάπτυξη νέων επενδυτικών εργαλείων στην εγχώρια αγορά *venture capital*. Προς τούτο, το Ταμείο Συμμετοχών επενδύει (*ως Ετερόρρυθμος Εταίρος / Limited Partner*), από κοινού με ιδιώτες επενδυτές, στη δημιουργία κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου, τα οποία, με τη σειρά τους, χρηματοδοτούν τη δραστηριότητα των κλάδων αιχμής που ενδιαφέρουν την κυβέρνηση. Αυτή τη στιγμή λειτουργούν **26** τέτοια **επενδυτικά σχήματα**. Η συνολική αξία των κεφαλαίων τους ανέρχεται στα 35,5 δισ. Ρούβλια, εκ των οποίων 22,6 δισ. αντιστοιχούν στη συμβολή του RVC. Στα χαρτοφυλάκιά τους περιλαμβάνονται **214** επιχειρήσεις ([http://www.rvc.ru/en/investments/innovative projects](http://www.rvc.ru/en/investments/innovative_projects)), στις οποίες έχουν επενδυθεί ή πρόκειται να επενδυθούν 17,9 δισ. Ρούβλια. Όσον αφορά τους κλάδους προτεραιότητας, σημειώνεται ότι το ενδιαφέρον του RVC επικεντρώνεται στην Τεχνολογία Πληροφοριών & Επικοινωνίας, την Ιατρική και τη Βιοτεχνολογία, την Επιστήμη των Υλικών και τον Βιομηχανικό Εξοπλισμό, την Ενέργεια και τη Χημική Βιομηχανία.

Εκτός συνόρων, το Ταμείο Συμμετοχών ενδιαφέρεται για τον εντοπισμό δυνητικών επενδυτικών εταίρων και (δευτερευόντως) για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ νεοφυών επιχειρήσεων που υποστηρίζει και πιθανών συνεργατών τους στο εξωτερικό, με στόχο την αποτελεσματικότερη ενσωμάτωση των προϊόντων και υπηρεσιών των ρωσικών τεχνολογικών επιχειρήσεων στην παγκόσμια παραγωγική αλυσίδα.

Μια από τις σημαντικότερες πρωτοβουλίες που συντονίζονται από το RVC είναι ο επιταχυντής νεοφυών επιχειρήσεων (*start-up accelerator*)

GenerationS (<http://en.generation-startup.ru>). Μέσω της εν λόγω δομής, το RVC γνωστοποιεί τις ανάγκες και το ενδιαφέρον, δηλαδή τη ζήτηση, μεγάλων ρωσικών και ξένων επιχειρήσεων για την ανάπτυξη συγκεκριμένων τεχνολογικών λύσεων σε φορείς και νεοφυείς επιχειρήσεις που ανήκουν στο ευρύτερο ρωσικό οικοσύστημα καινοτομίας και εποπτεύει τη διαγωνιστική διαδικασία ανάδειξης των καλύτερων προτεινόμενων λύσεων (προσφορά). Οι «νικητές» της διαγωνιστικής διαδικασίας αποκτούν πρόσβαση σε χρηματοδότηση από πλευράς μεγάλων βιομηχανικών επιχειρήσεων αλλά και ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων. Η υποβολή υποψηφιοτήτων ξένων *start-ups* δεν αποκλείεται, αλλά οι διοργανωτές εξετάζουν κάθε φορά αν το εγχείρημα που θα στηρίξουν έχει κάποιο σημείο επαφής με τη ρωσική πραγματικότητα (έδρα, εγκατάσταση/προοπτική μεταφοράς μέρους της δραστηριότητας στη Ρωσία κλπ.). Ευπρόσδεκτη είναι η εκδήλωση ενδιαφέροντος εκ μέρους ελληνικών επιχειρήσεων που αναζητούν τεχνολογικές λύσεις. Η επόμενη πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αναμένεται να δημοσιευτεί τον Μάιο τ.έ., ενώ ο τρέχων κύκλος, που ξεκίνησε με τον προηγούμενο διαγωνισμό (3470 υποψηφιότητες), πρόκειται να ολοκληρωθεί στις 25 Απριλίου τ.έ.. Οι εγκεκριμένες θεματικές ενότητες του GenerationS για το διάστημα 2017-2019 είναι το «δημιουργικό περιεχόμενο» (*creative content*), η ενέργεια, η εξόρυξη και επεξεργασία μεταλλευμάτων, οι τεχνολογίες για τον χρηματοοικονομικό κλάδο, οι τεχνολογίες για τη βιομηχανία, οι τεχνολογίες για την αγροτική παραγωγή και την βιοϊατρική και οι τεχνολογίες διπλής χρήσης (στρατιωτικής και πολιτικής).

Εξωτερικός Τομέας

Έκδοση ρωσικών κρατικών ομολόγων

Το ρωσικό Υπουργείο Οικονομικών γνωστοποίησε (22/2) ότι ανέθεσε στην επενδυτική τράπεζα VTB Capital (www.vtbcapital.com), θυγατρική του κρατικών συμφερόντων ομίλου VTB (www.vtb.com), την προετοιμασία της έκδοσης κρατικών ομολόγων στη διάρκεια του τρέχοντος έτους. Η Ρωσία σχεδιάζει την πώληση ή την ανταλλαγή ομολόγων (*Eurobonds*) αξίας έως \$ 3 δισ.. Ορισμένα εξ αυτών εικάζεται ότι θα κυκλοφορήσουν με στόχο την ενθάρρυνση του επαναπατρισμού κεφαλαίων Ρώσων επιχειρηματιών. Στην VTB Capital είχαν ανατεθεί και οι αντίστοιχες εκδόσεις των ετών 2016 και 2017. [Reuters, TASS, Vedomosti]

Προσωρινή απαγόρευση εισαγωγής γάλακτος από τη Λευκορωσία

Η ρωσική Υπηρεσία Φυτοϋγειονομικής και Κτηνιατρικής Εποπτείας (*Rosselkhoz nadzor*) ανακοίνωσε (αρχικά στα τέλη Φεβρουαρίου και

ξανά στις 5/3) την επιβολή προσωρινής απαγόρευσης εισαγωγής γάλακτος (νωπού γάλακτος, συμπυκνωμένου γάλακτος, γάλακτος σε σκόνη, ορού γάλακτος) από τη Λευκορωσία, για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια των καταναλωτών. Οι περιορισμοί θα ισχύσουν από 15 Μαρτίου τ.έ. και θα παραμείνουν σε ισχύ μέχρι να ληφθούν αποτελεσματικά μέτρα από τις λευκορωσικές αρχές. Η απαγόρευση επικεντρώνεται στις πρώτες ύλες και δεν αφορά τελικά προϊόντα (συσκευασμένο γάλα, τυριά, βούτυρο, κρέμα γάλακτος κλπ.). Κατά την Rosselkhoz nadzor, το 2017 καταγράφηκαν 596 παραβιάσεις των κανονισμών ασφάλειας τροφίμων. 376 από αυτές αφορούσαν γαλακτοκομικά και σε 210 από αυτές ανιχνεύθηκαν απαγορευμένες ή βλαβερές ουσίες. Επιπλέον, στο διάστημα 1/1 - 20/2 τ.έ. καταγράφηκαν 32 περιπτώσεις (λευκορωσικών γαλακτοκομικών) παραβίασης φυτοϋγειονομικών και κτηνιατρικών κανονισμών και κανονισμών της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης και της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Σημειώνεται ότι η ρωσική παραγωγή γάλακτος δεν επαρκεί για την κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων της χώρας. Υπολογίζεται ότι το εγχωρίως παραγόμενο γάλα καλύπτει το 75% της ζήτησης και ότι το υπόλοιπο 25% εισάγεται, κυρίως από τη Λευκορωσία (90% των εισαγωγών). Δημοσίευμα της Vedomosti συσχετίζει την απαγόρευση με την πτώση της τιμής του γάλακτος σε ορισμένες ρωσικές παραγωγικές περιφέρειες και επισημαίνει ότι προηγήθηκε η υποβολή αιτήματος (16/2) εκπροσώπων αυτών των περιοχών στον Ρώσο Πρωθυπουργό, για τη λήψη κατάλληλων μέτρων. Κατά το ίδιο δημοσίευμα, εντύπωση προκαλεί το γεγονός ότι τα μέτρα δεν εστιάζονται στην απαγόρευση της εισαγωγής προϊόντων συγκεκριμένων προβληματικών παραγωγών. Σχολιάζοντας τις εξελίξεις, ο (Λευκορώσος) Sergei Sidorsky, αρμόδιος αξιωματούχος της Ευρασιατικής Οικονομικής Επιτροπής της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης, στην οποία ανήκουν Ρωσία και Λευκορωσία, δήλωσε (23/2) ότι οι επιβληθέντες περιορισμοί παραβιάζουν σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής. Οι τελευταίες προβλέπουν ότι περιορισμοί είναι δυνατό να επιβληθούν μόνο στην περίπτωση επικίνδυνων ασθενειών. Η Ευρασιατική Οικονομική Επιτροπή προσκάλεσε εκπροσώπους των δύο χωρών σε συνάντηση στην έδρα της στις 26-27/2, προκειμένου να αναζητηθεί λύση στο πρόβλημα, η οποία φαίνεται ότι δεν βρέθηκε. [TASS, Vedomosti]

Διαμετακόμιση ευρωπαϊκών αγαθών μέσω Ρωσίας

Ο Αναπληρωτής Πρωθυπουργός, Igor Shuvalov, δήλωσε (2/3) ότι η κυβέρνηση θα μπορούσε να επιτρέψει τη μεταφορά, μέσω της ρωσικής επικράτειας, αγαθών που προέρχονται από την ΕΕ και προορίζονται για άλλη χώρα,

συμπεριλαμβανομένων αγαθών που εμπίπτουν στη ρωσική απαγόρευση εισαγωγής δυτικών προϊόντων. Προϋπόθεση για τη ρωσική συγκατάθεση είναι η λειτουργία ενός συστήματος που θα επιτρέπει την πλήρη «ιχνηλασιμότητα» των εν λόγω αγαθών. [TASS]

Επισκέψεις τουριστών από την Κίνα

Σύμφωνα με δηλώσεις του Πρέσβη της Λ.Δ. Κίνας στη Ρωσική Ομοσπονδία (5/3), 1,5 εκ. Κινέζοι τουρίστες επισκέφθηκαν τη Ρωσία το 2017. Δημοφιλέστεροι προορισμοί ήταν η Μόσχα και το Βλαδιβοστόκ.

Διαπραγματεύσεις Sibur - Saudi Aramco

Ο ρωσικός όμιλος πετροχημικών Sibur (www.sibur.ru) και η Saudi Aramco (www.saudiaramco.com) βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις για την από κοινού παραγωγή συνθετικού καουτσούκ. Οι δύο επιχειρήσεις υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας πέρυσι, κατά την επίσκεψη του Σαουδάραβα βασιλιά στη Ρωσία. [Reuters]

Ειδήσεις εσωτερικής αγοράς

Έσοδα από επενδύσεις αποθεματικών

Το ρωσικό Υπουργείο Οικονομικών ανακοίνωσε (27/2) ότι τα συνολικά έσοδα του κρατικού Προϋπολογισμού από επενδύσεις πόρων του καταργηθέντος (1/1 τ.έ.) Αποθεματικού Ταμείου και του Ταμείου Εθνικού Πλούτου (<http://old.minfin.ru/en/nationalwealthfund>) έφτασαν τα \$ 914,5 εκ. (51,49 δισ. Ρούβλια) το 2017. Περίπου \$ 11 εκ. εισπράχθηκαν από τις επενδύσεις του Αποθεματικού Ταμείου και περίπου \$ 912 εκ. από τις επενδύσεις του Ταμείου Εθνικού Πλούτου. [TASS]

Sberbank

Σύμφωνα με στοιχεία του Χρηματιστηρίου Μόσχας (www.moex.com), η Sberbank (www.sberbank.ru), μεγαλύτερη τράπεζα της Ρωσίας, έγινε (26/2) και μεγαλύτερη σε κεφαλαιοποίηση τράπεζα της ηπειρωτικής Ευρώπης, με αξία € 91,73 δισ. (6,3 τρισ. Ρούβλια), έναντι 91,56 δισ. της Banco Santander. Βασικός μέτοχος της Sberbank είναι η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας. [TASS]

Αγορές αφορολογήτων

Ο Αναπληρωτής Πρωθυπουργός της Ρωσίας, Igor Shuvalov, δήλωσε στις 27/2 ότι σύντομα θα ξεκινήσει η υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος αφορολόγητων αγορών σε εμπορικά κέντρα της Μόσχας, της Αγίας Πετρούπολης και του Σότσι. Εφόσον η δοκιμαστική λειτουργία κριθεί επιτυχής, το σύστημα θα επεκταθεί και στις περισσότερες

πόλεις που θα φιλοξενήσουν αγώνες του Παγκοσμίου Κυπέλου Ποδοσφαίρου το καλοκαίρι. Η λειτουργία του μηχανισμού προϋποθέτει την εγκατάσταση σχετικής υποδομής στα αεροδρόμια, έτσι ώστε να διευκολύνεται η επιστροφή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας στους καταναλωτές που τη δικαιούνται. Στις 12/2 ο Πρωθυπουργός Dmitry Medvedev υπέγραψε διάταγμα για την υλοποίηση πιλοτικού προγράμματος αφορολόγητων αγορών στα αεροδρόμια τεσσάρων ρωσικών περιφερειών έως τις 31.12.2018. Δικαίωμα επιστροφής ΦΠΑ θα έχουν οι αλλοδαποί καταναλωτές – εφόσον δεν είναι πολίτες κρατών-μελών της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (Ρωσία, Λευκορωσία, Αρμενία, Κιργιζία, Καζακστάν) – που αγοράζουν ένα αγαθό εντός της επικράτειας της Ρωσικής Ομοσπονδίας και αναχωρώντας το παίρνουν μαζί τους εκτός της επικράτειας της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης. [TASS]

Αξιολόγηση επιχειρήσεων από S&P

Μετά από τη ρωσική κρατική πιστοληπτική ικανότητα (24/2), η Standard & Poor's αναβάθμισε στις 27/2 και το αξιόχρεο αρκετών μεγάλων ρωσικών επιχειρήσεων, όπως η Gazprom (www.gazprom.com, από BBB- σε BBB), η Transneft (www.transneft.ru, από BB+ σε BBB-), η Rushydro (www.rushydro.ru, από BB+ σε BBB-), η Russian Railways (<http://eng.rzd.ru>, από BB+ σε BBB-), η Atomenergoprom (<http://atomenergoprom.ru/en>, από BB + σε BBB-), η Gazprom Neft (www.gazprom-neft.com, από BB+ σε BBB-), η Rosseti (www.rosseti.ru, από BB+ σε BBB-) και η Federal Passenger Company (<http://fpc.ru>, από BB+ σε BBB-). Αμετάβλητες παρέμειναν οι αξιολογήσεις των Rosneft (www.rosneft.com, TGC-1) και Mosenergo (<http://mosenergo.gazprom.ru>, BB+). [TASS, Reuters]

Northern Latitudinal Route (NLR) και Northern Sea Route (NSR)

Ο κυβερνήτης της περιφέρειας Γιαμάλο-Νενέτσκι, Dmitry Kobylkin, ανακοίνωσε (27/2) ότι η ρωσική κυβέρνηση υποστηρίζει την έναρξη της διαδικασίας εκχώρησης σχετικής άδειας για την έναρξη της κατασκευής της σιδηροδρομικής γραμμής Northern Latitudinal Route (NLR). Σύμφωνα με δήλωση του Προέδρου της Ρωσικής Ομοσπονδίας, Β. Πούτιν, το συγκεκριμένο έργο αναμένεται να δώσει ώθηση στην ανάπτυξη του ρωσικού τμήματος της Αρκτικής και στην αξιοποίηση της Βόρειας Θαλάσσιας Οδού (Northern Sea Route, NSR). Η Υπηρεσία Επικοινωνίας της ρωσικής κυβέρνησης επιβεβαίωσε την υπογραφή σχετικής απόφασης. Το έργο αφορά τη δημιουργία σιδηροδρομικής γραμμής μήκους 707 χλμ. που θα ενώσει Obskaya, Salekhard, Nadym, Khorei, Pangody, Novy Urengoi και Korotchayevno. Θα υλοποιηθεί

από την κρατική εταιρεία σιδηροδρόμων RZD (www.rzd.ru) σε συνεργασία με την περιφέρεια Γιαμάλο-Νενέτσκι και έχει ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2022 και προϋπολογισμό της τάξης των 300 δισ. Ρουβλίων. Εκτός της NLR, σημειώνεται ότι, μετά από συνάντηση του Προέδρου Πούτιν με τον επικεφαλής της Rosatom, Alexey Likhachev, έγινε γνωστό ότι θα κατασκευαστούν πέντε πυρηνοκίνητα παγοθραυστικά με αποστολή τη διευκόλυνση της διέλευσης πλοίων μέσω NSR, τα οποία θα μεταφέρουν τουλάχιστον 70 εκ. τόνους εμπορευμάτων ετησίως σε χώρες της Ασίας, έως το 2030. Στην ετήσια ομιλία του στη ρωσική Ομοσπονδιακή Συνέλευση (1/3), ο Πρόεδρος Πούτιν ανέφερε ότι στόχος είναι η μεταφορά 80 εκ. τόνων ετησίως μέσω της NSR έως το 2025. [TASS, RG, Izvestia]

Δημιουργία ρωσικής “Bad Bank”

Ο Ρώσος Υφυπουργός Οικονομικών, Alexei Moiseev, δήλωσε (27/2) ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο δημιουργίας μιας ρωσικής “Bad Bank”, στην οποία θα μεταφερθούν διάφορα «τοξικά» χρέη. Η νέα τράπεζα είναι πιθανό να δημιουργηθεί στη βάση ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος από αυτά που έχουν λάβει στήριξη από το Ταμείο Εξυγίανσης του Τραπεζικού Τομέα (π.χ. η τράπεζα Otkritie), που έχει δημιουργηθεί από την Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας.

Εξυπηρέτηση Sberbank

Η μεγαλύτερη ρωσική τράπεζα, Sberbank (www.sberbank.ru), θα αρχίσει να εξυπηρετεί εταιρικούς πελάτες στην αγγλική και στην κινεζική εντός του β' τριμήνου του 2018. Σχετικές υπηρεσίες θα παρέχονται μέσω υποκαταστημάτων και call centers. Η Sberbank επεξεργάζεται περίπου 12.000 κλήσεις εβδομαδιαίως (από συνολικά 100.000 κλήσεις) με τη βοήθεια τεχνολογίας μετατροπής ομιλίας σε κείμενο (speech to text).

Αγροτική παραγωγή 2017

Η ρωσική στατιστική υπηρεσία Rosstat γνωστοποίησε τις προσωρινές εκτιμήσεις της για την αγροτική παραγωγή του 2017. Σύμφωνα με αυτές, παρήχθησαν 135,4 εκ. τόνοι σιτηρών (+12,2%), 51,9 εκ. τόνοι ζαχαρότευτλων (+1%), 10,5 εκ. τόνοι ηλιανθόσπορων (-4,8%), 38.800 τόνοι λιναριού (-5,8%), 29,6 εκ. τόνοι πατάτας (-4,8%) και 16,4 εκ. τόνοι λαχανικών (+0,6%). [TASS]

Εξυγίανση Binbank

Η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας (ΚΤΡ) γνωστοποίησε (6/3) ότι θα επενδύσει 56,9 δισ. Ρούβλια στο κεφάλαιο της Binbank (www.binbank.ru). Επιπλέον, η ΚΤΡ ανακοίνωσε ότι σχεδιάζει να συγχωνεύσει τις διασωθείσες

τράπεζες Binbank και Otkritie (www.open.ru) πριν από την 01.04.2019, με απώτερο στόχο την ιδιωτικοποίησή τους με καλύτερους όρους.

Ρώσοι δισεκατομμυριούχοι

102 Ρώσοι περιλαμβάνονται στον φετινό κατάλογο του Forbes magazine (www.forbes.com) με τους πλουσιότερους ανθρώπους στον κόσμο (έναντι 62 το 2010, 111 το 2014 και 96 το 2017). Πλουσιότερος Ρώσος είναι φέτος ο Vladimir Lisin (επιχείρηση χάλυβα NLMK, www.nlmk.com, περιουσία \$19,1 δισ.) που καταλαμβάνει την 57^η θέση της παγκόσμιας κατάταξης. Ακολουθούν οι Alexei Mordashov (Severstal, www.severstal.com, \$18,7 δισ.), Leonid Mikhelson (Novatek, www.novatek.ru, \$18 δισ.), Vagit Alekperov (Lukoil, www.lukoil.com, \$ 16,4 δισ.), Gennady Timchenko (Volga, <http://volga-group.com>, \$16 δισ.), Vladimir Potanin (Interros, www.interros.ru, \$15,9 δισ.), Andrei Melnichenko (EuroChem, www.eurochemgroup.com, \$15,5 δισ.), Mikhail Fridman (Alpha group, www.alfagroup.org, \$15,1 δισ.) και Viktor Vekselber (Skolkovo, <http://sk.ru/foundation>, \$14,4 δισ.), που καταλαμβάνουν θέσεις της πρώτης εκατοντάδας. [Reuters, TASS]

Ενέργεια-Περιβάλλον

Προμήθεια ρωσικού LNG στην Ιαπωνία

Ο Ρώσος Υπουργός Ενέργειας, Alexander Novak, γνωστοποίησε (22/2) ότι η Ρωσία προμήθευσε στην Ιαπωνία 7,6 εκ. τόνους Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου το 2017. Η Ιαπωνία είναι ο μεγαλύτερος αγοραστής LNG παγκοσμίως, με κύριους προμηθευτές το Κατάρ, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, την Αυστραλία και τη Μαλαισία.

Gazprom

Η ρωσική επιχείρηση φυσικού αερίου Gazprom (www.gazprom.com) αναθεώρησε τις προβλέψεις της για την παραγωγή φυσικού αερίου τα επόμενα έτη. «Υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρχουν επαρκής ζήτηση στο εσωτερικό και ευνοϊκές συνθήκες στις ξένες αγορές», η εταιρεία αναμένει αύξηση της ετήσιας παραγωγής της στα 520-560 δισ. κυβικά μέτρα (bcm) έως το 2025. Η πρόβλεψη έγινε στο πλαίσιο της δημοσιοποίησης στοιχείων εν όψει της έκδοσης ομολόγων (Eurobond) της επιχείρησης. Στις προηγούμενες εκτιμήσεις (Νοέμβριος 2017) της εταιρείας γινόταν λόγος για ετήσια παραγωγή της τάξης των 495-520 bcm στο διάστημα 2017-2025. Το 2017 παρήχθησαν 471 bcm. Η Gazprom πρόκειται να εκδώσει πενταετές Eurobond, αξίας 500 εκ. Ελβετικών Φράγκων, και έχει ζητήσει από τις Gazprombank, Renaissance Capital, UBS και VTB Capital να προγραμματίσουν

συναντήσεις με επενδυτές σε Ζυρίχη και Γενεύη. [Vedomosti, Interfax]

ExxonMobil

Η ExxonMobil (<http://corporate.exxonmobil.com>) ανακοίνωσε (28/2) ότι θα σταματήσει τη συνεργασία της με τη Rosneft (www.rosneft.com), λόγω των κυρώσεων που έχουν επιβληθεί από τις ΗΠΑ και την ΕΕ σε βάρος της Ρωσίας. Οι δύο επιχειρήσεις είχαν συνάψει συμφωνία στρατηγικής συνεργασίας το 2011 και είχαν ξεκινήσει την εξερεύνηση και την εκμετάλλευση τριών κοιτασμάτων πετρελαίου της Rosneft στη Θάλασσα του Κάρα και στον Εύξεινο Πόντο, το έργο τους, όμως, επιβραδύνθηκε υπό την πίεση των κυρώσεων. Η Rosneft ανακοίνωσε (1/3) ότι θα συνεχίσει την εκμετάλλευση των ιδίων κοιτασμάτων χωρίς την Exxon, καθώς και ότι η συνεργασία με την αμερικανική πολυεθνική δεν θα διακοπεί σε τομείς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κυρώσεων. [Interfax, Kommersant, Reuters]

Είσοδος BP σε θυγατρική Rosneft

Η ρωσική Αρχή Ανταγωνισμού FAS ενέκρινε (27/2) την απόκτηση του 49% της Kharamurneftgaz, θυγατρικής της Rosneft (www.rosneft.com), από την BP. Η συνεργασία Rosneft και BP θα επικεντρωθεί στην εκμετάλλευση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου Kharamurskoe και Festivalnoe (περίπου 880 bcm) στη ρωσική περιφέρεια /Γιαμάλο-Νενέτσκι. Στις 7/3, ο Δ/νων Σύμβουλος της BP, Bob Dudley, δήλωσε ότι η εταιρεία του, που κατέχει το 19,75% του μετοχικού κεφαλαίου της Rosneft, θα συνεχίσει να συνεργάζεται με τη ρωσική επιχείρηση, παρά τις δυτικές κυρώσεις σε βάρος της Ρωσίας, χωρίς, ασφαλώς, να τις παραβιάζει.

Διένεξη Gazprom-Naftogaz

Το Ινστιτούτο Διαιτησίας του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Στοκχόλμης (SCCI: www.sccinstitute.com) εξέδωσε (28/2) απόφαση, σύμφωνα με την οποία η ρωσική Gazprom (www.gazprom.com) θα πρέπει να καταβάλει στην ουκρανική Naftogaz (www.naftogaz.com) αποζημίωση \$ 4,63 δισ. για τη μειωμένη προμήθεια ρωσικού αερίου προς διαμετακόμιση στην Ευρώπη μέσω Ουκρανίας, στο πλαίσιο σύμβασης του 2009 μεταξύ των δύο εταιρειών. Απερρίφθη ο ισχυρισμός της Gazprom ότι οι μειωμένες ποσότητες οφείλονταν στις μειωμένες παραγγελίες των Ευρωπαίων καταναλωτών. Επίσης, το SCCI έκρινε ότι η Naftogaz θα πρέπει να πληρώσει στην Gazprom \$ 2 δισ. για οφειλές στην τελευταία. Οι οφειλές αντιστοιχούν στην προμήθεια (πραγματική ή βάσει της αρχής *take or pay*) ποσοτήτων αερίου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από τη σύμβαση των δύο μερών. Το διαιτητικό όργανο δέχτηκε τον ισχυρισμό της

Naftogaz, ότι η μη συμμόρφωσή της με τις συμβατικές δεσμεύσεις ήταν αποτέλεσμα της κακής κατάστασης της ουκρανικής οικονομίας. Η Gazprom εξέφρασε τη διαφωνία της με την απόφαση του SCCI και γνωστοποίησε ότι προτίθεται να υπερασπιστεί τα δικαιώματά της με κάθε νόμιμο μέσο. Η Gazprom και η Naftogaz προσέφυγαν – η μία εναντίον της άλλης – στο SCCI το 2014. Οι απαιτήσεις της Gazprom ήταν της τάξης των \$ 37 δισ. και οι απαιτήσεις της Naftogaz ήταν της τάξης των \$ 17 δισ.. Η περίοδος ισχύος της διμερούς σύμβασης του 2009, επί της εφαρμογής της οποίας διαφωνούν οι δύο επιχειρήσεις, λήγει στις 31.12.2019. Η συμφωνία προέβλεπε προμήθεια 40 bcm το 2009 και 52 bcm κατ' έτος τα επόμενα έτη. Η Naftogaz δεν απορροφά τις προβλεπόμενες ποσότητες από το 2012 και μετά και από τον Νοέμβριο του 2015 το Κίεβο δεν προμηθεύεται ρωσικό φυσικό αέριο, υπό το φως της επιδείνωσης των διμερών πολιτικών σχέσεων, καλύπτοντας τις ανάγκες του με αέριο που εισάγεται από την Ευρώπη.

Την 1/3 έγινε γνωστό ότι η Gazprom επέστρεψε την προκαταβολή που έλαβε από την ουκρανική πλευρά για τις παραδόσεις του μηνός Μαρτίου τ.έ., αναφερόμενη στην ανάγκη τροποποίησης της σύμβασης. Ο Δ/νων Σύμβουλος της Naftogaz, Andrey Kobolev, σχολίασε ότι η ουκρανική πλευρά ερμηνεύει την κίνηση της ρωσικής εταιρείας ως άρνηση συμμόρφωσης με την απόφαση του SCCI, προσθέτοντας ότι η Ουκρανία αντιμετωπίζει έλλειψη αερίου λόγω της διακοπής των ρωσικών προμηθειών. Στις 2/3, ο Δ/νων Σύμβουλος της Gazprom, Alexey Miller, δήλωσε ότι η απόφαση του SCCI χαρακτηρίζεται από «ασυμμετρία» και διαταράσσει την ισορροπία των συμβαλλομένων μερών, ενώ ο Ρώσος Υπουργός Ενέργειας, Alexander Novak, χαρακτήρισε την απόφαση «παράξενη», καθώς στο σκέλος της υπόθεσης που αφορά την προμήθεια αερίου γίνονται δεκτά επιχειρήματα που δεν λαμβάνονται υπ' όψιν κατά την εξέταση του σκέλους της διαμετακόμισης αερίου. Στις 3/3, ο Αντιπρόεδρος της Διαχειριστικής Επιτροπής της Gazprom, Alexander Medvedev, γνωστοποίησε ότι η εταιρεία κίνησε διαδικασία τερματισμού των συμβάσεων της με τη Naftogaz για την προμήθεια και τη διαμετακόμιση αερίου. Την ίδια ημέρα υπήρξε τηλεφωνική επικοινωνία μεταξύ του Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής M. Sefcovic και του Ρώσου Υπουργού Ενέργειας A. Novak. Ο κ. Novak διαβεβαίωσε τον κ. Sefcovic ότι δεν υπάρχει κάποιος κίνδυνος για τον εφοδιασμό της ΕΕ με ρωσικό φυσικό αέριο, τουλάχιστον μέχρι να τερματιστούν – μέσω της κινηθείσας διαδικασίας ενώπιον του SCCI – οι συμβάσεις μεταξύ Gazprom και Naftogaz. Επίσης στις 3/3, η εταιρεία διαχείρισης του δικτύου αγωγών μεταφοράς φ.α. της Ουκρανίας, Ukrtransgaz, ανακοίνωσε ότι η ροή αερίου με προορισμό την Ευρώπη συνεχίζεται, προς το παρόν, κανονικά. Στις 5/3, ο Εκπρόσωπος του Κρεμλίνου, Dmitry Peskov,

απέφυγε να σχολιάσει δηλώσεις της ουκρανικής πλευράς (Yuri Vitrenko, στέλεχος Naftogaz) περί υποχρέωσης της ρωσικής πλευράς να καλύψει τη ζημία που υπέστη η πρώτη λόγω της αναγκαστικής προμήθειας αερίου από την Ευρώπη σε πολύ υψηλότερη τιμή (συνεπεία της ακύρωσης των συμβάσεων με την (Gazprom)). Ο κ. Peskov περιορίστηκε στην επισήμανση ότι «οι νομικοί εκπρόσωποι της εταιρείας ασχολούνται με την κατάσταση», προσθέτοντας ότι «η θέση της Gazprom είναι καλά γνωστή και συνεπής» και ότι «η επιχείρηση θα προστατέψει τα συμφέροντά της». Στις 6/3, ο Alexander Medvedev επιβεβαίωσε ότι η Gazprom κατέθεσε ένσταση κατά της απόφασης του SCCI όσον αφορά την προμήθεια αερίου στην Ουκρανία, ενώ ένσταση όσον αφορά την πτυχή της διέλευσης θα κατατεθεί πριν από τα τέλη Μαρτίου. Πέραν αυτών, ο κ. Medvedev επιβεβαίωσε την επιστροφή της προκαταβολής που έλαβε η Gazprom από την ουκρανική πλευρά για τις παραδόσεις του μηνός Μαρτίου (ο εφοδιασμός σταμάτησε την 1/3). Την ίδια ημέρα, η εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Anna-Kaisa Ikonen, ενημέρωσε ότι η ροή ρωσικού αερίου προς την ΕΕ παραμένει «σταθερή και κανονική». Επίσης στις 6/3, ο Ρώσος Υπουργός Ενέργειας, A. Novak, δήλωσε ότι τα προβλήματα που προκλήθηκαν από την απόφαση του SCCI δείχνουν ότι θα πρέπει να επιστρεφθεί η υλοποίηση των έργων (αγωγών φ.α.) Nord Stream-2 και Turkish Stream, που αντιστοιχούν σε εναλλακτικές οδεύσεις του ρωσικού αερίου προς την Ευρώπη, με δεδομένη την επιθυμία της Gazprom να παραμείνει αξιόπιστος προμηθευτής της ΕΕ. [Reuters, TASS, Vedomosti, Kommersant]

Εξάρτηση ρωσικού κλάδου πετρελαίου και αερίου από εισαγωγές

Σύμφωνα με τη Ρωσική Ένωση Παραγωγών Πετρελαίου και Αερίου, το ήμισυ του εξοπλισμού που προμηθεύονται οι επιχειρήσεις του κλάδου προέρχεται από το εξωτερικό. Υπολογίζεται ότι δαπανώνται περίπου \$ 10 δισ. ετησίως για την αγορά σχετικού εξοπλισμού. Αναλυτές του κλάδου υπογραμμίζουν την ανάγκη μείωσης του ποσοστού εξάρτησης (από εισαγωγές) από το 50% στο 20%. [RG]

Πώληση ρωσικού LNG σε Ην. Βασίλειο

Δημοσίευμα των Financial Times (3/3) αναφέρει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο πρόκειται να προμηθευτεί και δεύτερο φορτίο ρωσικού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου. Η παράδοση θα γίνει στις 6/3, στο λιμάνι Milford Haven, από την Royal Dutch Shell. Το αέριο θα προέρχεται από το εργοστάσιο Yamal LNG (<http://yamallng.ru/en>) της ρωσικής Novatek (www.novatek.ru/en). Το πρώτο φορτίο ρωσικού LNG παραδόθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο στις 28.12.2017. [www.ft.com/content/31e076e2-1e28-11e8-956a-43db76e69936]

Rosatom

Ο ρωσικός κρατικός όμιλος επιχειρήσεων του κλάδου ατομικής ενέργειας Rosatom (www.rosatom.ru) σχεδιάζει την υπογραφή συμβολαίων πωλήσεων στο εξωτερικό συνολικής αξίας \$ 26 δισ.. Ο Γενικός Διευθυντής του ομίλου, Alexei Likhachev, δήλωσε πρόσφατα στον Τύπο ότι η Rosatom ελπίζει ότι το 2018 θα ξεπεραστεί το ορόσημο των \$ 130 δισ. όσον αφορά τις ξένες παραγγελίες σε βάθος δεκαετίας. Επιπλέον, γνωστοποίησε ότι η διοίκηση της Rosatom εξετάζει το ενδεχόμενο επέκτασης του χρονικού ορίζοντα του σχεδιασμού της εταιρείας από τα 10 χρόνια σε περισσότερα.

Ενεργειακή συνεργασία Ρωσίας-Πακιστάν

Δημοσίευμα του Reuters (6/3) αναφέρεται στις προοπτικές της συνεργασίας Ρωσίας-Πακιστάν στον τομέα της ενέργειας. Οι δύο χώρες βρίσκονται σε διαπραγματεύσεις για τη σύναψη συμφωνιών αξίας άνω των \$ 10 δισ., συμπεριλαμβανομένων της δημιουργίας διυλιστηρίου πετρελαίου και σταθμού παραγωγής ενέργειας στην επαρχία Khyber Pakhtunkhwa, της προμήθειας φυσικού αερίου και της κατασκευής υποδομών στο Πακιστάν. Τον Οκτώβριο του 2017 υπεγράφη διμερής διακυβερνητική συμφωνία συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας, προετοιμάζοντας το έδαφος για τη δραστηριοποίηση της ρωσικής Gazprom στο πεδίο της προμήθειας LNG στο Πακιστάν. Οι σχετικές συνομιλίες, για την υπογραφή σύμβασης προμήθειας δεκαπενταετούς διάρκειας και αξίας \$9 δισ. συνεχίζονται. Επιπλέον, υπάρχει αισιοδοξία για την κατασκευή, από τη Ρωσία, αγωγού μεταφοράς αερίου μεταξύ Λαχόρης και Καράτσι. Η υλοποίηση του έργου συζητείται από το 2015, όταν υπεγράφη σχετική συμφωνία. Η επιβολή αμερικανικών κυρώσεων σε βάρος της ρωσικής (κρατικής) Rostec (<https://rostec.ru>) δεν έχει επιτρέψει την ταχύτερη πρόοδο του. [www.reuters.com/article/pakistan-russia/rpt-with-gas-and-diplomacy-russia-embraces-cold-war-foe-pakistan-idUSL4N1QO2BK]

ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ 2018

Έκθεση	Κλάδος	Ημ/νίες	Ιστότοπος
INTOURMARKET	Τουρισμός	10-12.03.2018	www.itmexpo.ru
MODERN BAKERY MOSCOW	Αρτοσκευάσματα	12-15.03.2018	http://modern-bakery.ru
MITT	Τουρισμός	13-15.03.2018	www.mitt.ru
INTERNATIONAL PRIVATE LABEL SHOW – IPLS	Διάφοροι κλάδοι	21-22.03.2018	www.ipls-russia.ru
MPIRES	Ακίνητα	23-24.03.2018	http://mpires.ru
MOSCOW INTERNATIONAL FURNITURE SHOW - MIFS	Έπιπλα	03-06.04.2018	www.mmms-expo.ru
WORLD BUILD Moscow	Κατασκευές, Δομικά υλικά	03-06.04.2018	www.worldbuild-moscow.ru
IPhEB & CPhI Russia	Φάρμακα	11-13.04.2018	www.ipheb.ru
InterStroy/WorldBuild St. Petersburg	Κατασκευές, Δομικά υλικά	17-19.04.2018	www.interstroyexpo.com
AQUA-THERM St. Petersburg	Θέρμανση - Ψύξη	17-19.04.2018	www.aquatherm-spb.com
INTERFOOD St. Petersburg	Τρόφιμα - Ποτά	17-19.04.2018	www.interfood-expo.ru
INTERCHARM Professional, Moscow	Καλλυντικά	25-27.04.2018	www.intercharm.ru
ENERGETIKA & ELEKTROTECHNIKA – RUSSIAN INTERNATIONAL ENERGY FORUM	Ενέργεια	25-27.04.2018	http://en.energetika-restec.ru